РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015 ISO/IEC 27001:2013
1051 СОФИЯ, УЛ."ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ.: (+3592) 8119-443, ФАКС : (+3592) 81 19572, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

ПРОЕКТ!

ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д
от
БОРИСЛАВ ГУЦАНОВ
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

В действащата до 27.11.2025 г. редакция на чл. 98, ал. 1, т. 2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО), по отношение на лицата с постоянен адрес в чужбина, за които се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност и международни договори, по които Република България е страна, е предвидено, че пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице в Националния осигурителен институт (НОИ), на което е възложено ръководството на дейността по отпускане и изплащане на пенсиите по международни договори и европейски регламенти за координация на системите за социална сигурност или други длъжностни лица, определени от управителя на НОИ.

С оглед оптимизиране процесите в пенсионното производство са предприети вътрешноорганизационни промени в НОИ, с които се променят определени длъжности и организационни структури. В тази връзка е изменен чл. 98, ал. 1 от КСО, в сила от 27.11.2025 г. Предвидено е, че всички пенсии и добавките към тях, в това число и пенсиите по европейски регламенти и международни договори за лица с постоянен адрес в чужбина, се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на НОИ, или от други длъжностни лица, определени от ръководителя на териториалното поделение на НОИ.

В тази връзка се предлагат промени в чл. 1, ал. 8; чл. 9; чл. 10, чл. 21, ал. 5; чл. 67,

ал. 2; чл. 78, ал. 1; чл. 85 и чл. 89 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС), чрез които се определят компетентните длъжностни лица и административни структури, които имат отговорности по обработването на постъпилите заявления във връзка с отпускането, изплащането и преизчисляването на пенсиите на лица, за които се прилагат международни договори и европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, и по издаването на удостоверителни документи по повод правото на пенсия на тези лица.

Разпоредбата на чл. 22а се привежда в съответствие с чл. 94 от КСО по отношение на датата на отпускане на пенсията за инвалидност. Прецизират се и разпоредбите на чл. 31, ал. 2 от НПОС, който регламентира правото на наследствена пенсия от рожденитe родители при осиновяване на дете и на чл. 46, ал. 4, т. 1 от НПОС – по отношение на препращането към актуалните текстове на чл. 9а от КСО.

Разпоредбата на чл. 30 от НПОС се привежда в съответствие с промените в нормативните актове, регламентиращи работата на органите на медицинската експертиза: Закона за здравето (ЗЗ), Наредбата за медицинската експертиза и Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи. Действията на пенсионния орган при отпусната пенсия за инвалидност с изтичащ срок и при преосвидетелстване на лицата са съобразени с регламентираните в ЗЗ възможности за удължаване на срока за изплащане на пенсията в случаите на забавяне в медицинската експертиза в хипотезата на чл. 101б от ЗЗ и с променената процедура по преосвидетелстване на лицата - само по документи, с допускане на преосвидетелстване след преглед по изключение. С промените се уреждат датата на преизчисляване и срокът на изплащане на пенсията, в зависимост от това дали преосвидетелстването е извършено преди или след изтичане на срока на предходното експертно решение, както и с оглед на това дали е налице забавяне в медицинската експертиза или не.

С промените в чл. 51 от НПОС се намалява административната тежест за пенсионерите, които получават пенсиите си чрез пощенските станции. Предлага се заявлението за изплащане на пенсията от пощенска станция, различна от тази по постоянен или настоящ адрес, да се подава, само когато новата пощенска станция се намира в друго населено място, а не както досега – при всяко изплащане на пенсията, независимо, че пощенската станция е в същото населено място.

Създава се Раздел IXа, който въвежда правила по отношение на лицата с отпусната пенсия изцяло по българското законодателство, които са с постоянен адрес в чужбина и за които не се прилагат международни договори или европейски регламенти за координация на системите за социална сигурност. Предвид това, че тези лицата живеят в държави, с които не се прилагат механизми за уведомяване в случай на смърт, са налице случаи, при които органът по пенсионно осигуряване узнава за това обстоятелство от наследниците или от трети лица на много по-късен етап. В тази връзка за лицата с отпусната пенсия изцяло по българското законодателство, които са с постоянен адрес в чужбина се въвежда задължение всяка календарна година в периода от 1 ноември до 31 декември да представят декларация за продължаване получаването на пенсия от Република България, която е заверена от консулска служба или друг официален орган, определен от законодателството на съответната държава. Предвидена е възможност тази декларация да бъде представена лично, в оригинал чрез лицензиран пощенски оператор или чрез упълномощено по надлежния начин лице, или по електронен път по реда на Закона за електронното управление. С въвеждането на това изискване се цели недопускане или минимизиране на случаите на неоснователно изплащане на суми за пенсия за периоди след смъртта на пенсионера.

С оглед яснота в правоприлагането в тези случаи, е прецизирана и разпоредбата на § 2а, т. 1 от Допълнителните разпоредби на НПОС, която определя кои лица се считат за лица с постоянен адрес в чужбина.

Предложените промени в чл. 38, ал. 3, т. 1, в чл. 81, ал. 2 и в чл. 83, ал. 1 от НПОС са изцяло прецизиращи и редакционни.

Предвид посочените организационните промени в НОИ и с оглед синхронизиране с измененията в чл. 98 от КСО, в сила от 27.11.2025 г., е предложено изменение в чл. 4, ал. 1 от Наредбата за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка (НППППСЕСЕЦБЕИБ) .

Във връзка с въвеждането на еврото в Република България е предложено изменение в Приложението към чл. 92, ал. 3 от НПОС, както и в чл. 6 и в чл. 9 от НППППСЕСЕЦБЕИБ, като навсякъде думата „лев“ се заменя с „евро“.

В преходните и заключителните разпоредби се регламентират сроковете за подаване на декларация за продължаване получаването на пенсия от лица с постоянен адрес в чужбина, на които е отпусната пенсия преди влизане в сила на промените в НРОС, както и процедурата която се следва по отношение на неприключилите производства по заявления-декларации за преосвидетелстване и влизането в сила на промените в НПОС и Наредбата за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

Съгласно чл. 26, ал. 2-4 от Закона за нормативните актове, проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет, заедно с доклада към него, предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ към Министерския съвет, е публикуван за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и на Портала за обществени консултации на 25 юли 2025 г. със срок за обсъждане 30 дни.

Приемането на предложения проект на постановление не налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право, тъй като с материята, която регламентира актът, не се хармонизират актове на Европейския съюз.

Предложеният проект на акт не налага разходването на допълнителни финансови средства. Към проекта на постановление е изготвена и приложена финансова обосновка съгласно образеца по приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предвид на това, че не води до въздействие върху държавния бюджет, в т.ч. и върху бюджетните взаимоотношения на държавния бюджет с държавното обществено осигуряване.

Проектът на постановление е съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът на постановление е обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество и утвърден от Надзорния съвет на НОИ.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация предлагам Министерският съвет да приеме предложения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

X

БОРИСЛАВ ГУЦАНОВ
Министър на труда и социалната политика